

Pohjois-Savon ilmastokatsaus 2/2024

22.10.2024

Energiasektori puhdistuu, Pohjois-Savon metsät ratkaisevassa asemassa ilmastotavoitteiden saavuttamisessa

Pohjois-Savon ilmastotiekartta näyttää suuntaa kohti maakunnan tavoitetta olla hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä. Ilmastonmuutoksen hillinnän ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen lisäksi alueella tehdään entistä suunnitelmallisempaa työtä ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi.

Pohjois-Savon kasvihuonekaasupäästöt vuonna 2022 olivat 1731 kt CO₂-ekv*. Vuosina 2007-2022 kokonaispäästöt ovat laskeneet 37 % (kuva 1) ja asukaskohtaiset päästöt 35 %. Vuoden 2022 aikana ilmastopäästöt laskivat 5 %, johon vaikuttivat erityisesti lämmityksen ja sähkönkäytön päästöjen lasku.

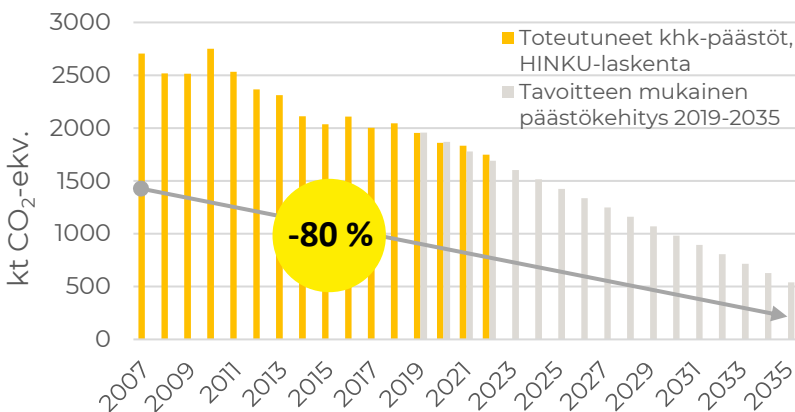
Ilmastotiekartan seurantatiedot kootaan vuosittain hiilineutraalipohjoissavo.fi-sivulle. Hiilineutraaliustavoitteen saavuttaminen Pohjois-Savossa vuoteen 2035 mennessä edellyttää ilmastopäästöjen vähentämisen lisäksi hiilinielujen vahvistamista. Valtioneuvoston [Ilmastovuosikertomuksen \(ym.fi\)](https://ilmastovuosikertomuksen.ym.fi) mukaan Suomessa viime vuosina toteutuneen nielukehityksen sekä päivitettyjen maankäyttösektorin skenaarioiden perusteella hiilineutraaliuden saavuttaminen Suomessa vuonna 2035 ei näytä nykytoimien valossa todennäköiseltä.

Pohjois-Savon ELY-keskus on käynnistämässä Pohjois-Savon maankäyttösektorin hiilitasetietojen päivitystyön Hiilineutraali Pohjois-Savo – vastuullisesti ja vaikuttavasti (HIPOVA) -hankkeessa. Tavoitteena on, että selvitys hiilitaseista valmistuu keväällä 2025. Maankäyttösektorilla tarkoitetaan maatalousmaan, metsätalouden ja muun maankäytön muodostamaa kokonaisuutta.

Pohjois-Savon vahvuutena alueellinen ilmastoturvallisuus- ja sopeutumistyö

Pohjois-Savossa tehdään entistä suunnitelmallisempaa ilmastoturvallisuus- ja sopeutumistyötä. Pohjois-Savon ilmastonmuutokseen sopeutussuunnitelman valmistelu on käynnistetty syksyllä 2024. Valmistelua koordinoidaan Pohjois-Savon ELY-keskuksen HIPOVA-hankkeessa loppuvuoden ja ensi vuoden aikana. Hankkeesta ja sopeutussuunnitelman valmistelusta kerrotaan lisää katsauksen sivulla 2.

*hiilidioksidiekvivalenttia

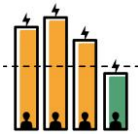
Kuva 1. Pohjois-Savon kasvihuonekaasupäästöt 2007-2022 ja hiilineutraaliustavoitteen mukainen päästökehitys 2019-2035, HINKU-laskenta. Tietojen lähde: paastot.hiilineutraalisuomi.fi (SYKE 2024).

Pohjois-Savon ilmastotiekartan seurantaindikaattoreita

Energiankulutus asukasta kohden

58,1 MWh/as (2022) + 0,7 % ▲
57,7 MWh/as (2018)

Uusiutuvan energian osuus energiankulutuksesta

54 % (2022) + 8 % ▲
50 % (2018)

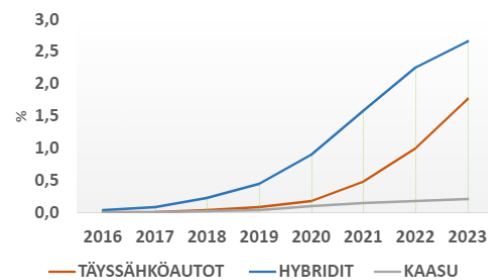
Kestävien liikkumismuotojen osuus

Kestäviin liikkumismuotoihin lasketaan kävely, pyöräily ja joukkoliikenne.

42 % (2022) + 8 % ▲
39 % (2018)

Vaihtoehtoisten käyttövoimien osuudet autokannasta

Pohjois-Savon ilmastotiekartan toimeenpanoa seurataan vuosittain kerättävien 45 seurantaindikaattorin avulla. Yllä on esimerkkejä näistä indikaattoritiedoista. Kaikki indikaattorit sekä niiden lähteet ja kuvaukset ovat luettavissa [ilmastotiekartan seurantaraportista \(hiilineutraalipohjoissavo.fi\)](https://ilmastotiekartan.seurantarataportista(hiilineutraalipohjoissavo.fi))

HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Pohjois-Savon tiedossa olevat vihreän ja puhtaan siirtymän hankkeet

Suomi pyrkii saavuttamaan hiilineutraaliuden vuoteen 2035 mennessä ja pysäyttämään luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen vuoteen 2030 mennessä. Vihreä siirtymä tukee talouden rakennemuutosta ja hiilineutraalin hyvinvointiyhteiskunnan rakentamista. Oheisessa kartassa on esitetty Pohjois-Savon tiedossa olevat vihreän ja puhtaan siirtymät hankkeet. Lista hankkeista lisätietoineen löytyy [Pohjois-Savon ELY-keskuksen verkkosivuilta \(ely-keskus.fi\)](https://ELY-keskuksen.verkkosivuilta(ely-keskus.fi)).

Pohjois-Savon uusiutuvan energian investointipotentiaali yli 5 miljardia euroa

Pohjois-Savon alueelle on suunnitteilla useita kymmeniä puhtaan energian investointihankkeita. Maakuntaan suunnitteilla olevien julkisten teollisen kokoluokan tuuli- ja aurinkovoima- sekä biokaasulaitoshankkeiden yhteisarvo on yli 5 miljardia euroa.

Tuulivoimahankkeita on suunnitteilla 21 alueelle. Hankkeiden yhteenlaskettu enimmäisvoimalamäärä on lähes 400 voimalaa ja yhteisteho 3200 MW*. Tuulivoimaan liittyvien investointisuunnitelmien yhteisarvo on yli 4,5 miljardia euroa.

Teollisia aurinkovoimahankkeita puolestaan on suunnitteilla 22 alueelle. Näiden hankkeiden yhteisnimellisteho on noin 1500 MWp*. Aurinkovoimahankkeiden investointisuunnitelmien yhteisarvo on hieman yli miljardi euroa.

Biokaasulaitoksia tai niiden laajennuksia on suunnitteilla viidelle alueelle. Hankkeiden investointiarvo on noin 110 miljoonaa euroa.

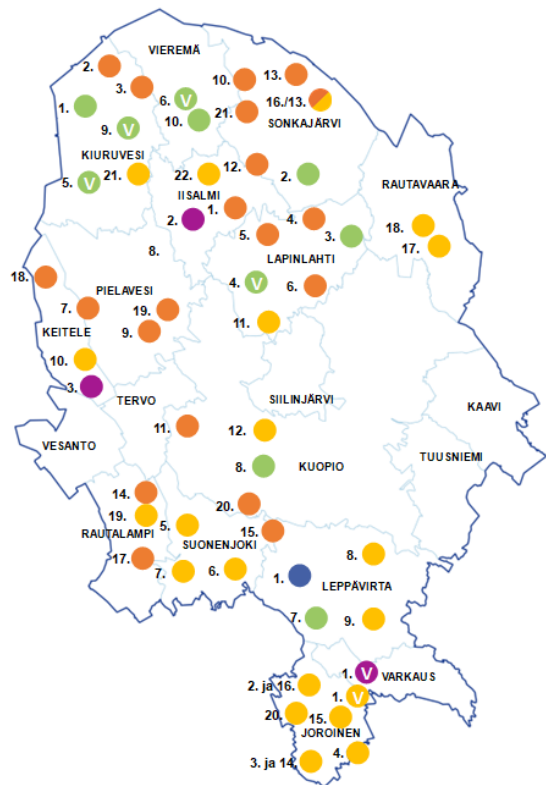
Lisäksi Pohjois-Savoon on suunnitteilla myös muita vihreän ja puhtaan siirtymän hankkeita, kuten energiavarastointia, kiertotalousalueita, synteettisen metaanin ja vedyn tuotantoa sekä energiatehokkuuden parantamishankkeita.

*MW, megawattia

**MWp, megawattipiikkiä, huipputeho

Kartta-aineisto

ELY-keskus.fi

● Biokaasulaitos-/terminaali tai sen laajennus

● Tuulivoimala-alue

● Teollinen aurinkovoimala-alue

● Tuuli- ja aurinkovoiman hybridialue

● Vedyn tai metaanin tuotantolaitos

● Muut suuret vihreän siirtymän hankkeet

● V V V Valmis hanke

1. Hankenumero, lisätiedot [tästä linkistä \(ely-keskus.fi\)](https://ELY-keskus.fi)

Pohjois-Savon ilmastonmuutokseen sopeutussuunnitelman valmistelu alkaa

Pohjois-Savossa on käynnistynyt ilmastonmuutokseen sopeutussuunnitelman valmistelu, joka toteutetaan Hiilineutraali Pohjois-Savo – vastuullisesti ja vaikuttavasti (HIPOVA) -hankkeen koordinoimana. Sopeutussuunnitelma laaditaan kahden seuraavan vuoden aikana. [Pohjois-Savon ilmastotyön sidosryhmätilaisuuden 21.8.2024 \(hiilineutraalipohjoissavo.fi\)](https://ELY-keskus.fi) työpajasta kerättiin valmistelutyön tueksi ajatuksia siitä, mitä sopeutussuunnitelman työstössä täytyy ottaa huomioon ja ketä valmisteluun on tarpeen kutsua mukaan.

Seuraavaksi kootaan ohjausryhmä, jonka tukemana sopeutussuunnitelman työskentelyä ohjataan Pohjois-Savossa. Keväällä 2025 järjestetään kaikille avoimia työpajoja sekä webinaareja, joissa kerätään aineistoa suunnitelmaa varten. Vuosina 2025 ja 2026 hankitaan ilmastonmuutokseen sopeutumisen kokeiluja Pohjois-Savossa toteutettavaksi. Tavoitteena on, että sopeutussuunnitelma valmistuu ja hyväksytään keväällä 2026.

Lue lisää [sopeutussuunnitelman valmistelusta](https://ELY-keskus.fi) ja [sopeutumisesta Pohjois-Savossa \(hiilineutraalipohjoissavo.fi\)](https://ELY-keskus.fi).

Avoimia ja tulevia rahoitushakuja: ilmasto, vihreä siirtymä, kiertotalous, luonnon monimuotoisuus, yritysten toiminnan kehittäminen

Hakuaika	Rahoittaja	Haku ja teema	Lisätietoja
Ilmastonmuutoksen hillintä ja sopeutuminen sekä yritysten ja toimintojen kehittäminen			
2.9.-7.11.2024	Pohjois-Savon liitto	Hiilineutraali Suomi	Eura2021.fi
1.3.-31.12.2024	ELY-keskus	Yrityksen kehittämisavustuksen (JTF) haku	Eura2021.fi
7.10.-31.12.2024	ELY-keskus	Kasvun kiitorata Itä-Suomen pk-yrityksille	Eura2021.fi
16.10.2024-15.1.2025	ELY-keskus	Maaseudun yritysrahoitus / Suomen CAP-suunnitelma 2023-2027	Ruokavirasto.fi
Kiertotalous			
2.9.-7.11.2024	Pohjois-Savon liitto	EAKR-haku kehittämis- ja investointihankkeille	Eura2021.fi
2.9.-7.11.2024	Pohjois-Savon liitto	Kuntien perusrakenteen investoinnit	Pohjois-Savo.fi
Ennallistaminen ja luonnon monimuotoisuus			
24.1.-30.11.2024	ELY-keskus	Ennallistamiseen ja jälkikäyttöön liittyvien JTF-hankkeiden haku	Eura2021.fi
1.3.-31.12.2024	ELY-keskus	Luonnon monimuotoisuuden edistäminen, JÄSMY / Suomen CAP-suunnitelma 2023-2027	Maaseutu.fi
Energia ja liikenne			
Jatkuva haku	Business Finland	Energiatuki	Businessfinland.fi
Jatkuva haku	Business Finland	Energiatuki suurille yrityksille syväselvityksiin	Businessfinland.fi
31.12.2024 mennessä	Business Finland	Energiatuki täsmäkatselmuksiin	Businessfinland.fi
8.10.-29.11.2024	Pohjois-Savon liitto	EAKR-haku energiatehokkuustoimenpiteiden edistämiseen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen	Eura2021.fi
2.9.-7.11.2024	Pohjois-Savon liitto	EAKR-haku kehittämis- ja investointihankkeille	Eura2021.fi
30.7.2024-4.3.2025	EU	Aurinkosähköhankkeet	Valtioneuvosto.fi

Lyhenteet: EAKR = Euroopan aluekehitysrahasto, JTF = Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (Just Transition Fund), JÄSMY = Järvi-Suomen maaseudun ympäristö- ja ilmasto-ohjelma.

Rahoitusta ennallistamistoimiin Järvi-Suomen maaseudun ympäristö- ja ilmasto-ohjelmasta

Kuva: Maaseutupalvelut, Etelä-Savon ELY-keskus

Järvi-Suomen maaseudun ympäristö- ja ilmasto-ohjelman eli JÄSMYn teemahaku on auki 1.10.–15.12.2024. Teemahaun kautta rahoitetaan luonnon monimuotoisuutta edistäviä maaseudun kehittämishankkeita. Tähän tarkoitukseen on varattu yhteensä kaksi miljoonaa euroa. Rahoitettavien hankkeiden toimenpiteet voivat kohdistua esimerkiksi perinneympäristöihin, kulttuurimaisemiin, maisemanhoitoon, luonnonmukaiseen tuotantoon, vieraslajien torjuntaan, ekosysteempipalvelujen turvaamiseen, kosteikkoihin ja pölyttäjiin.

EU:n maaseuturahoitusta on jaossa myös muihin ympäristö- ja ilmastotekoihin. Lisätietoa: maaseutu.fi ja hiilineutraalipohjoissavo.fi.

Ilmastosiirtymän haitallisia vaikutuksia lievennetään JTF-rahoituksella – Rahoitusta yritysten kehittämiseen ja ennallistamiseen

Euroopan unioni perusti Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (Just Transition Fund, JTF-rahasto) lieventämään ilmastosiirtymän haitallisia vaikutuksia. Tavoitteeseen pyritään tukemalla alueita ja työntekijöitä, joihin siirtymä vaikuttaa eniten, ja edistämällä tasapainoista sosioekonomista siirtymää. Suomessa JTF-rahaston toimet perustuvat tavoitteeseen puolittaa turpeen energiakäyttö vuoteen 2030 mennessä. Rahastolla kompensoidaan turpeen energiakäytön puolittamisesta koituvia haittavaikutuksia. Pohjois-Savossa on avoinna JTF-haut yritysten kehittämiseen sekä ennallistamiseen ja jälkikäyttöön. Lisätietoja Pohjois-Savon JTF-hauista: rakennerahastot.fi.

Tulevia tapahtumia

Lokakuu

- 25.10 Ilmatoriskien hallinta uudelle tasolle
- 31.10. Pk-yritykset kestävään kasvuun / Ylä-Savo, osa 2,
- 31.10. Mitä metsille kuuluu? – Ajankohtaiskatsaus Luken metsäseurantoihin
- 31.10. Kansalaisraadit ilmastopolitiikan tukena

Marraskuu

- 6.11. Maatalouden ilmastotietämyksen ABC-webinaari,
- 7.11. Metsätalouden ilmastotietämyksen ABC-webinaari,
- 14.11. Ilmastonmuutoksen sopeutuminen –koulutus,
- 26.11. Turvallisuus tehdään verkostoissa – Pohjois-Savon yritysten toimintaympäristön muutokset
- 27.11. Agri-Food Future

Joulukuu

- 3.12. Ideoita ja vaikuttavuutta ilmastonmuutokseen sopeutuville luonnonvara-aloille
- 4.12. Bisnestä kiertotaloudesta: Asiakastarve ja lisäarvon tuottaminen

Kuva: Pohjois-Savon ilmastotyön juhlassa 13.6.2024 palkittiin ilmastotekojen toteuttajia.

Tammi-helmikuu

- 8.1. Bisnestä kiertotaloudesta: Data, digi ja teknologiat
- 5.2. Bisnestä kiertotaloudesta: Kiertotalouden liiketoimintamallit
- 13.2. Itä-Suomen ilmastokonferenssi, Imatra

Lisätietoja tapahtumista ja niiden järjestäjistä:

[Hiilineutraalipohjoissavo.fi/tapahtumakalenteri](https://hiilineutraalipohjoissavo.fi/tapahtumakalenteri)

Ilmastouutisia Pohjois-Savosta

Kuva: Pohjois-Savon ELY-keskus, Antti Lammi

[Vähähiilisen rakentamisen ja kiertotalouden seminaari keräsi salin täyteen kuulijoita Kuopiossa \(hiilineutraalipohjoissavo.fi\)](#)

[Puurakentaminen Pohjois-Savossa – Missä mennään? \(Hiilineutraalipohjoissavo.fi\)](#)

[Niiralan Kulman uudiskohteessa betonielementit purettiin ja hyödynnettiin samalla tontilla \(kiertotaloudella.fi\)](#)

[Ilmasto- ja ympäristöturvallisuus ovat keskeinen osa kokonaisturvallisuutta ja kansainvälistä yhteistyötä \(savonia.fi\)](#)

[Pohjois-Savossa on vakaa pohja biotalouden kehitykselle \(hiilineutraalipohjoissavo.fi\)](#)

[Soiden ennallistamisella pyritään luonto- ja ilmastohyötyihin \(hiilineutraalipohjoissavo.fi\)](#)

[Lähde mukaan kohti ilmastosisukasta arkea ja osallistu upeiden palkintojen arvontaan! \(pohjoissavonsisu.fi\)](#)

[Kuopion kaupungin energiankäyttö tehostunut 19 miljoonalla kilowattitunnilla \(kuopio.fi\)](#)

[Puhtaan energian ratkaisuja edistäville 13 hankkeelle yhteensä 72,6 miljoonaa euroa investointitukea \(tem.fi\)](#)

Haluaisitko kuulla meistä säännöllisesti?

[Siirry tilaamaan Pohjois-Savon ilmastokuulumiset -uutiskirje \(hiilineutraalipohjoissavo.fi\)](#)

Ilmastokatsaus sisältää tilastoja ilmastopäästöistä, seurantatietoa Pohjois-Savon ilmastotiekartan toteuttamisesta ja ilmastotyön uutisia. Pohjois-Savon ELY-keskus laatii Ilmastokatsauksen kaksi kertaa vuodessa, keväisin ja syksyisin.